

■ **Patrycja Nowakowska,**
Adwokat - Senior Associate,
Ekspert w Zespole Energetyki,
Kancelaria Kubas Kos Gałkowski

■ **Marek Malciak,**
Adwokat - Senior Associate,
Ekspert w Zespole Energetyki,
Kancelaria Kubas Kos Gałkowski

Liberalizacja zasady 10H - czy polski wiatr będzie wolny?

Rządowy i senacki projekt nowelizacji tzw. Ustawy odległościowej

Ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych¹ (dalej: Ustawa odległościowa) uregulowano zasady lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie istniejącej, albo planowanej zabudowy mieszkaniowej. Regulacja ta miała zatem na celu rozwiązanie ważkiego problemu społeczno-gospodarczego, umożliwiając z jednej strony realizację nowych inwestycji w farmy wiatrowe, a z drugiej - ochronę praw społeczeństwa (mieszkańców społeczności lokalnej) w procesie lokalizacji takiej inwestycji.

W praktyce jednak Ustawa odległościowa znacząco spowolniła przyrost nowych mocy wiatrowych. W branży energetycznej od dłuższego czasu pojawiają się głosy i apele do ustawodawcy o nowelizację Ustawy odległościowej liberalizującą normy odległościowe, zarówno w zakresie budowy i lokalizacji elektrowni wiatrowych, jak i budynków mieszkalnych w sąsiedztwie tych elektrowni. W efekcie, w lipcu 2022 r. opublikowano rządowy projekt ustawy nowelizującej Ustawę odległościową oznaczony w wy-

kazie numerem UD207, który wpłynął do Sejmu 14 lipca 2022 r. Osiem dni później do Sejmu wniesiono projekt noweli Ustawy odległościowej autorstwa Senatu RP. Celem tego artykułu jest zwięźle omówienie kluczowych zmian Ustawy odległościowej zaproponowanych przez Radę Ministrów oraz Senat. Oba projekty są na bardzo wstępnym etapie prac legislacyjnych (wpłynęły do Sejmu RP, przed pierwszym czytaniem) i nie wiadomo, który projekt uzyska poparcie większości parlamentarnej. Stąd uchwalenie

i ostateczny kształt nowelizacji Ustawy odległościowej nie są jeszcze przesądzone, ale z obu projektów można już zrekonstruować trendy legislacyjne.

Projekt rządowy

Geneza

Projektodawca wskazuje na dwa zasadnicze cele nowelizacji: (i) odblokowanie potencjału lądowej energetyki wiatrowej oraz (ii) upodmiotowienie lokalnych społeczności.

W ocenie Rady Ministrów, ograniczenia w postaci norm odległościowych wprowadzone Ustawą odległościową były i nadal są właściwym rozwiązaniem. Jednakże w uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej podkreśla się znaczne zmiany czynników istniejących w momencie uchwalania Ustawy odległościowej, które obecnie uzasadniają zrewidowanie przepisów tej ustawy. Jako główne determinanty planowanej zmiany wskazano:

- fundamentalne zmiany globalnych, europejskich i krajowych polityk energetycznych, kładąc nacisk na zobowiązania Polski w zakresie realizacji unijnych celów klimatycznych, a w tym zwiększania udziału energii odnawialnej w ramach miksu energetycznego kraju,
- wysokie i stale rosące koszty produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych (węgiel, gaz ziemny), w tym stale i utrzymujące się na wysokim poziomie ceny uprawnień do emisji CO₂, co całościowo powoduje ogólny, historycznie najwyższy poziom cen energii elektrycznej z perspektywą wzrostową,
- wojnę w Ukrainie i związane z tym odejście całej UE od zakupu węgla i gazu ziemnego z Rosji,

- stale spadające koszty produkcji energii elektrycznej w elektrowniach wiatrowych (wyniki aukcji OZE wskazują, że jest to obecnie najtańszy sposób produkcji energii elektrycznej w Polsce),
- istotne korzyści związane z rozwojem energetyki wiatrowej w kontekście rozwoju produkcji i wykorzystania tzw. „zielonego” wodoru, gdzie wodór wyprodukowany z OZE pochodzącej z elektrowni wiatrowej pełniłby np. rolę magazynu energii,
- szereg zastrzeżeń ze strony obywateli zainteresowanych budową domów mieszkalnych w odległości mniejszej niż określona wg zasady 10h.

Projektowane zmiany

Norma odległościowa i MPZP jako miejsce lokalizacji farmy wiatrowej

Cele nowelizacji mają być zrealizowane przy utrzymaniu dwóch podstawowych zasad Ustawy odległościowej: (a) zasady lokalizacji nowej elektrowni wiatrowej wyłącznie na podstawie MPZP oraz (b) zasady 10h² z wyjątkami od niej. Oznacza to, że dotychczas znane nam zasady mają zostać utrzymane, ale usta-

wodawca przewiduje procedury ich niestosowania.

Po pierwsze, projektodawca proponuje wyłącznie językową zmianę art. 3 Ustawy odległościowej, a zasada pozostaje niezmienna: lokalizacja elektrowni wiatrowej wyłącznie na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, tzw. MPZP.

Po drugie, proponuje się zmienić art. 4 ust. 1 Ustawy odległościowej w ten sposób, że do zasady 10h wprowadza się wyjątek umożliwiający określenie w MPZP innej³ odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej, wyrażonej w metrach, jednak nie mniejszej niż 500 m. Ograniczenie odległościowe działa także w drugą stronę, tj. lokalizacja lub budowa budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej od elektrowni wiatrowej nie może nastąpić w odległości mniejszej niż 500 m (projektowany art. 4 ust. 4 Ustawy odległościowej). Oznacza to, że dla lokalizacji nowych budynków mieszkalnych zasada 10h już nie będzie obowiązywać. Pozytywnie w tym kontekście należy ocenić propozycję wprowadzenia definicji budynku o funkcji mieszanej, przesądzającej, że funkcja mieszkalna stanowi w nim ponad połowę jego powierzchni użytkowej (pro-

Fot. Karsten Wurth on unsplash

jektowany art. 2 pkt 6 Ustawy odległościowej). Opisana zmiana zmierza zatem do umożliwienia lokalizacji tak elektrowni wiatrowej, jak i budynku mieszkalnego w odległości mniejszej niż dotychczas ustalona w oparciu o zasadę 10h, **jednak wymaga to aktywności gminy poprzez stosowną zmianę MPZP.**

Liberalizacja zasady 10h polegająca na oddaniu w ręce poszczególnych gmin władztwa planistycznego w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych i budynków mieszkalnych w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych - wydaje się słusznym krokiem, uwzględniającym właściwości lokalne oraz akceptację (lub jej brak) dla inwestycji w ramach społeczności lokalnej. Decyzja w przedmiocie zmniejszenia ustawowej odległości 10h będzie oddana w ręce mieszkańców danej gminy, przy udziałzie

sokości elektrowni wiatrowej, w zależności od tego, która z tych wartości jest większa. W nowym art. 4b Ustawy odległościowej zakłada się wprowadzenie obowiązków informacyjnych pomiędzy organami wydającymi decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla sieci energetycznych najwyższych napięć, organami architektoniczno-budowlanymi właściwymi w sprawach pozwoleń na budowę elektrowni wiatrowych i operatorem systemu przesyłowego. Celem tego przepisu jest zapewnienie właściwego przepływu informacji między tymi organami zaangażowanymi w wydawanie decyzji niezbędnych dla prowadzenia i realizacji inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych oraz sieci przesyłowych najwyższych napięć. Jest to nowe uregulowanie, którego wprowadzenie należy ocenić pozytywnie.

odległości przepisanych dla elektrowni wiatrowej.

Udział społeczności lokalnej w sporządzaniu MPZP lokalizującego elektrownię wiatrową

Projektodawca przewiduje wprowadzenie nowych art. 6a-6g do Ustawy odległościowej w istotny sposób wzmacniających prawa społeczności lokalnej przy konsultowaniu MPZP, na podstawie którego ma nastąpić lokalizacja i budowa elektrowni wiatrowej.

Po pierwsze, wydłużony zostaje (w stosunku do standardowej procedury uchwalania MPZP) termin na wnoszenie wniosków do planu wynoszący 21 dni od dnia publicznego ogłoszenia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia MPZP lokalizującego elektrownię wiatrową (projektowany art. 6a).

Po drugie, informacja o rozpoczęciu prac nad takim MPZP jest przekazywana do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta gminy pobliskiej⁴, który publikuje na swojej stronie internetowej urzędu gminy informację o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP lokalizującego elektrownię wiatrową w gminie pobliskiej. Społeczność lokalna gminy, w której zamierza się uchwalić MPZP i gminy pobliskiej jest zatem informowana o poszczególnych etapach prac planistycznych (projektowany art. 6b-6c).

Po trzecie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta gminy pobliskiej ma prawo przygotować opinię o projekcie MPZP lokalizującym elektrownię wiatrową, a wcześniej ogłasza on o planowanym terminie jej przedstawienia m. in. na stronie internetowej i w prasie miejscowej. Nieprzedstawienie opinii jest równoznaczne z zaopiniowaniem projektu (projektowany art. 6d).

Po czwarte, wójt, burmistrz albo prezydent miasta gminy, w której lokalizowana jest elektrownia wiatrowa obligatoryjnie przeprowadza co najmniej jedną dyskusję publiczną w formie spotkania bezpośredniego i co najmniej jedną prowadzoną za pomocą środków porozumiewania się na odle-

” W branży energetycznej od dłuższego czasu pojawiają się głosy i apele do ustawodawcy o nowelizację Ustawy odległościowej liberalizującej normy odległościowe, zarówno w zakresie budowy i lokalizacji elektrowni wiatrowych, jak i budynków mieszkalnych w sąsiedztwie tych elektrowni

le opiniującym gminy pobliskiej, co jest w naszej ocenie bardziej pragmatycznym rozwiązaniem niż sztywna, jednolita, określona ustawą norma odległościowa, nieuwzględniająca lokalnych uwarunkowań. Wpisuje się to od dłuższego czasu w zauważalny w energetyce trend „decentralizacji”.

Lokalizacja elektrowni wiatrowej a sieć elektroenergetyczna najwyższych napięć

Projektodawca zamierza uregulować w projektowanym art. 4a Ustawy odległościowej normę odległościową między lokalizacją elektrowni wiatrowej, a siecią elektroenergetyczną najwyższych napięć i na odwrót. Generalnie odległość między nimi ma być równa lub większa od trzykrotności średnicy wirnika wraz z łopatami, albo równa lub większa od dwukrotności całkowitej wy-

Lokalizacja elektrowni wiatrowej a formy ochrony przyrody

Projektowany nowy art. 4c Ustawy odległościowej zmienia dotychczasową regulację lokalizacji elektrowni wiatrowych w stosunku do form ochrony przyrody określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wprowadza się zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000. Jednocześnie odległość elektrowni wiatrowej od parku narodowego jest równa lub większa 10-krotności całkowitej wysokości elektrowni (klasyczna zasada 10h), zaś od rezerwatu przyrody nie mniejsza niż 500 m. Ograniczenia nie działają w drugą stronę, tzn. możliwe będzie ustanawianie parków narodowych i rezerwatów przyrody bez zachowania

głość w przedmiocie możliwych do ujęcia w MPZP rozwiązań. Dyskusje mają być przeprowadzone w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP. Po wyłożeniu projektu MPZP należy obligatoryjnie przeprowadzić również analogiczne dyskusje publiczne. Obowiązkowo udział w nich biorą wójt, burmistrz lub prezydent miasta, jego zastępca lub sekretarz gminy, przedstawiciel gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej i przedstawiciel inwestora planującego budowę elektrowni wiatrowej (projektowany art. 6e-6f). Ma to zapewnić profesjonalną i rzeczową debatę na temat projektowanej inwestycji.

Po piąte, projektodawca przewiduje możliwość zawarcia umowy między inwestorem elektrowni wiatrowej, a gminą w przedmiocie poniesienia przez inwestora kosztów sporządzenia lub zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: studium) lub MPZP, w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji. Dla zapewnienia przejrzystości relacji na linii inwestor - gmina, umowa taka jest publikowana na stronie internetowej urzędu gminy. Co istotne, przedmiotem tej umowy nie może być sposób określenia polityki przestrzennej gminy, czy też sposób rozstrzygnięcia wniosków i uwag do projektu studium lub jego zmiany, a także analogicznie wniosków i uwag do projektu MPZP lub jego zmiany. Celem tej regulacji jest umożliwienie proporcjonalnej partycypacji inwestora w kosztach procesu planistycznego, które są związane z realizowaną przez niego inwestycją elektrowni wiatrowej (projektowany art. 6g).

Treść MPZP lokalizującego elektrownię wiatrową

Projektodawca zakłada nowe brzmienie art. 7 Ustawy odległościowej. Istotną zmianą jest dodanie obowiązku umieszczenia w MPZP lokalizującym elektrownię wiatrową - obok maksymalnej całkowitej wysokości tej elektrowni - również nowych elementów,

tj. maksymalnej średnicy wirnika wraz z łopatom i maksymalnej liczby elektrowni wiatrowych. MPZP uchwała się dla całego obszaru położonego w granicach gminy, w której jest lokalizowana elektrownia wiatrowa, znajdującego się w odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1 Ustawy odległościowej, czyli co najmniej 10-krotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej. Dodatkowo w przypadku, gdy odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest mniejsza niż 10-krotność całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej i wkracza na obszar gminy pobliskiej, również ona jest zobligowana do pokrycia terenu znajdującego się w odległości nie większej niż 500 m od tej elektrowni wiatrowej w MPZP, chyba że dla obszaru tego istnieje już plan, który uniemożliwia zabudowę budynkami mieszkalnymi lub budynkami o funkcji mieszanej (projektowany art. 7 ust. 3 Ustawy odległościowej).

Uregulowanie zasad bezpiecznej eksploatacji elementów technicznych elektrowni wiatrowej

Projektodawca proponuje nowy Rozdział 2a Ustawy odległościowej (projektowane art. 8a-8p), przewidujący generalną zasadę odpowiedzialności eksploatującego elektrownię wiatrową⁵ za bezpieczeństwo eksploatacji elementów technicznych⁶ elektrowni wiatrowej. Eksploatujący elektrownię wiatrową ma poddawać jej elementy techniczne przeglądowi serwisowemu, jeśli elektrownia wiatrowa ma całkowitą wysokość co najmniej 30 m lub łączną moc zainstalowaną elektryczną co najmniej 100 kW. Czynności i przeglądy serwisowe ma wykonywać certyfikowany przedsiębiorca (serwis) wpisany do nowotworzonego elektronicznego rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego. Rejestr jest publiczny, wpisy następują na wniosek przedsiębiorców serwisowych. Przed wpisem Prezes UDT dokonuje certyfikacji przedsiębiorcy serwisowego polegającej na sprawdzeniu i potwierdzeniu posiadania uprawnień

do wykonywania tych czynności serwisowych. Wpis do rejestru jest ważny przez 5 lat, potem przedłuża się jego ważność na kolejne 5 lat w przypadku pozytywnej weryfikacji przez Prezesa UDT. Przy Prezesie UDT będzie działał Komitet Odwoławczy rozpoznający odwołania od odmów wpisu do rejestru, wykreśli z niego lub odmów przedłużenia ważności wpisu. W razie oddalenia odwołania przedsiębiorcy serwisowemu będzie przysługiwać skarga do sądu administracyjnego.

Przewidziana jest opłata stanowiąca przychód Urzędu Dozoru Technicznego za przeprowadzenie certyfikacji i wpis do rejestru oraz przedłużenie ważności wpisu do rejestru. Opłata wynosi 150% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa GUS, obowiązującego w dniu złożenia wniosku podlegającego opłacie.

Przestrzeganie obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji elementów technicznych elektrowni wiatrowej ma zostać obwarowane możliwością nałożenia kary pieniężnej na eksploatującego elektrownię wiatrową przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w drodze decyzji administracyjnej. Minimalna wysokość kary pieniężnej to 10 000 zł, maksymalna to 5% przychodu przedsiębiorcy w poprzednim roku podatkowym. Wpływy z tytułu kar pieniężnych mają stanowić dochód budżetu państwa. Od decyzji nakładającej karę pieniężną przedsiębiorcy ma służyć odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów. Kwestie te szczegółowo reguluje projektowany art. 8r Ustawy odległościowej.

Przepisy intertemporalne i vacatio legis

Wśród licznych przepisów intertemporalnych rządowego projektu ustawy nowelizującej Ustawę odległościową należy wyróżnić art. 14 ust. 2 i art. 16 ust. 2. Zgodnie z tym pierwszym przepisem Ustawy odległościowej w nowym brzmieniu co do zasady będą miały zastosowanie do postępowań w sprawie

wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie nowelizacji Ustawy odległościowej. Z kolei, stosownie do art. 16 ust. 2 do postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, stosować się ma przepisy dotychczasowe, a zatem uwzględniające zasadę 10h.

Ustawa ma wejść w życie zasadniczo po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt senacki

Geneza

W odróżnieniu od motywów wskazywanych w projekcie rządowym, Senat RP krytycznie ocenia dotychczasowe brzmienie przepisów Ustawy odległościowej, które jego zdaniem „spowodowały, że na terenie całej Polski zablokowana została możliwość budowy nowych elektrowni wiatrowych, co jest całkowicie sprzeczne z potrzebą rozwoju ekologicznych form wytwarzania energii elektrycznej”. Ponadto projektodawca wskazuje w uzasadnieniu projektu nowelizacji, że „przepis

Przyrost mocy zainstalowanej w OZE, także onshore, jest koniecznym elementem transformacji energetycznej. Rozwój nowych farm wiatrowych będzie mieć także z pewnością wpływ na rozwój gospodarki wodorowej w oparciu o zielony wodór produkowany w procesie elektrolizy

art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. zamraża realizację nowych inwestycji wiatrowych, a w odniesieniu do inwestycji już zrealizowanych może skutkować wykluczeniem możliwości zabudowy mieszkaniowej terenów wokół inwestycji”. Z tych przyczyn projektodawca proponuje nowy sposób wyznaczania terenów, na których mają być lokalizowane i budowane elektrownie wiatrowe.

Projektowane zmiany

Nowy tryb lokalizacji elektrowni wiatrowych - uchwała rady gminy

W senackim projekcie nowelizacji Ustawy odległościowej proponuje się odejście od podstawowej zasady tej ustawy, że lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie MPZP. Zamierzeniem projektodawcy jest zmiana art. 3 Ustawy odległościowej w ten sposób, że inwestycje w zakresie elektrowni wiatrowych realizuje się niezależnie od istnienia lub ustaleń MPZP, albo studium - jeśli rada gminy podejmie uchwałę w specjalnym, nowym trybie przewidzianym w art. 4 Ustawy odległościowej.

Projektodawca przewiduje zniesienie zasady 10h. Zaproponowano gruntowną zmianę art. 4 Ustawy odległościowej. Zgodnie z nowymi zasadami inwestor elektrowni wiatrowej występuje, za pośrednictwem wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji do właściwej miejscowo rady gminy (proponowany art. 4 ust. 1). Przewidziano normę odległościową dla lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowej, zgodnie z którą wyznaczono odległość co najmniej 500 m od budynku mieszkalnego albo budynku o funk-

cji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna (proponowany art. 4 ust. 3). Co istotne, ograniczenie odległościowe nie działa w drugą stronę, tj. zniesiona zostaje norma odległościowa od istniejącej elektrowni wiatrowej dla budowy nowego budynku mieszkalnego.

W nowej procedurze kluczowe znaczenie ma proponowany art. 4 ust. 6 Ustawy odległościowej. Wyznacza on kryteria, które rada gminy ma wziąć pod

uwagę przy podejmowaniu uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji elektrowni wiatrowej lub odmowie ustalenia lokalizacji. Są nimi: (i) potrzeby gminy i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium gminy oraz (ii) wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych. Sama uchwała ma zostać podjęta w terminie 90 dni od złożenia wniosku przez inwestora, a jeśli w tym czasie nie może być podjęta, to inwestor ma zostać powiadomiony o tym fakcie i wyznaczony ma zostać nowy termin, nie dłuższy jednak niż 60 dni od upływu 90-dniowego terminu. Projekt senacki nie reguluje bliżej formy i sposobu przeprowadzenia konsultacji społecznych, jak również nie ma odpowiedzi w treści proponowanych przepisów, czy rada gminy podejmując omawianą uchwałę ma kierować się MPZP, czy tylko studium, jak podaje projektowany art. 4 ust. 6 Ustawy odległościowej. Chociaż w uzasadnieniu projektu nowelizacji wskazano, że rada gminy będzie „uwzględniać założenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego względem terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe”, to nie znajduje to wystarczającej podstawy normatywnej w treści zaproponowanych przepisów Ustawy odległościowej.

Istotne jest również wyłączenie stosowania przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do realizacji inwestycji elektrowni wiatrowych, co przewiduje nowy art. 7e Ustawy odległościowej. Stosownej korekcie podlega również art. 8 tej Ustawy.

Zawartość wniosku inwestora do rady gminy

Projektowany nowy art. 4a Ustawy odległościowej zawiera elementy wniosku inwestora kierowanego do rady gminy. Wśród wielu z nich wyróżnić można: (a) określenie terenu objętego wnioskiem na kopii mapy zasadniczej, (b) określenie planowanej wysokości elektrowni wiatrowej, (c) określenie planowanej mocy zainstalowanej, (d) określenie odległo-

ści elektrowni wiatrowej od budynków mieszkalnych. Ponadto we wniosku ma być zawarte wskazanie, w jakim zakresie planowana inwestycja nie uwzględnia ustaleń MPZP, gdy jest on uchwalony, jak również wskazanie, w jakim zakresie inwestycja nie jest sprzeczna ze studium gminy. Jak więc wyraźnie widać, projektodawca dopuszcza sprzeczność lokalizacji elektrowni wiatrowej z ustaleniami MPZP.

Wiążący charakter uchwały rady gminy

Istotny jest również projektowany nowy art. 7d Ustawy odległościowej. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu uchwała rady gminy o ustaleniu lokalizacji inwestycji wiąże organy wydające pozwolenie na budowę elektrowni wiatrowych. Jednocześnie, jak stanowi ust. 2 przywołanego przepisu, uchwała rady gminy jest wiążąca również dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz pozwolenia na budowę, dotyczących innych inwestycji.

Opłata na rzecz gminy

Projektodawca zakłada wprowadzenie comiesięcznej opłaty na rzecz gminy, w której zlokalizowana jest elektrownia wiatrowa (projektowany art. 8a). Wysokość tej opłaty określono na 3% wartości wytworzonej i sprzedanej w danym miesiącu energii elektrycznej przez każdą elektrownię wiatrową. Górną granicę wysokości opłaty od 1 MW mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej określono na 80 000 zł. Według zamierzenia projektodawcy, opłata ma stanowić dochód gminy i być przeznaczona w szczegól-

ności na pokrycie kosztów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu w gminie oraz na rozwój infrastruktury zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej.

Przepisy intertemporalne i vacatio legis

W art. 5 ustawy nowelizującej Ustawę odległościową przewidziano zasadę stosowania nowych przepisów Ustawy odległościowej do postępowań w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla elektrowni wiatrowych oraz w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, które były wszczęte i niezakończone ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie nowelizacji.

Z kolei, w art. 6 ust. 2 projektodawca przyjmuje, że postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkalna, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie nowelizacji, mają być prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

Ustawa ma wejść w życie zasadniczo po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Podsumowanie

Ustawa odległościowa w znaczący sposób zmieniła krajobraz inwestycyjny w zakresie powstawania nowych instalacji OZE. Po jej wejściu w życie w 2016 r. znacząco ograniczony został obszar kraju, w którym można było lokalizować nowe elektrownie wiatrowe. Zatem nowelizacja norm odległościowych, poprzez ich liberalizację, była w zasadzie kwestią czasu, zwłaszcza przy tak dużym oczekiwaniu ze strony całej branży.

Fot. Aleksey Kuprikov on unsplash

Konieczność nowelizacji wynika również z konkurencyjnej ceny energii elektrycznej wytwarzanej z tego źródła, długoterminowej potrzeby obniżenia cen energii elektrycznej w kraju oraz zwiększania ilości energii elektrycznej produkowanej z OZE. Przyrost mocy zainstalowanej w OZE, także onshore, jest koniecznym elementem transformacji energetycznej. Rozwój nowych farm wiatrowych będzie mieć także z pewnością wpływ na rozwój gospodarki wodorowej w oparciu o zielony wodór produkowany w procesie elektrolizy. Jest to szansa na wykorzystanie polskiego potencjału wiatrowego. Jak wskazano na początku, nie wiadomo, która z inicjatyw ustawodawczych uzyska ostatecznie poparcie parlamentarzystów, a później Prezydenta RP. W toku prac parlamentarnych wiele się jednak jeszcze może zmienić, stąd warto bacznie przyrzeć się ostatecznej wersji uchwalonej ustawy. Z pewnością jednak wkraczamy w nowy etap rozwoju zielonej energii w Polsce. □

Przypisy

- 1 t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724.
- 2 Przewiduje ona, że odległość nowej elektrowni wiatrowej od istniejącego budynku mieszkalnego nie może być mniejsza niż 10-krotność całkowitej wysokości tej elektrowni.
- 3 Także większej niż przy uwzględnieniu zasady 10 h.
- 4 Projektowany art. 2 pkt 5 Ustawy odległościowej definiuje gminę pobliską jako gminę, której obszar w całości albo w części jest położony w odległości mniejszej niż dziesięciokrotność maksymalnej całkowitej wysokości danej elektrowni wiatrowej zlokalizowanej na terenie innej gminy.
- 5 Definicja ustawowa w projektowanym art. 2 pkt 4 Ustawy odległościowej.
- 6 Czyli wirnika z zespołem łopat, zespołu przeniesienia napędu, generatora prądotwórczego, układów sterowania i zespołu gondoli wraz z mocowaniem i mechanizmem obrotu.